

Knjiga o Jobu

Vrečko, 15.12.2006, 22.12.2006

- Religija je povezava Boga in človeka.
- Zgodba je vzeta iz Stare zaveze in prikazuje razmerje med moškim in žensko. Znana je slika, na kateri Job sedi na kupu gnoja in objokuje kazen, ki mu jo je dal Bog.
- Tragičnost znotraj krščanstva ni možna, ker je razlika v pojmovanju časa pri starih židih in drugih ljudstvih. Pri njih ne gre za ciklično poimenovanje časa, temveč za linearno poimenovanje časa. Krščanstvo je zgrajeno v upanju, zato ne more biti tragično.
- Tragičen junak si postavlja vprašanja, na katera ne more odgovoriti. Umira sam, nihče noče umreti namesto njega, njegova smrt je odvrtna in ni opravičljiva. Storjena je bila napaka, njegova smrt ne bo za nikogar koristna, je nesmiselna.
- V krščanstvu pa obstajata greh in kesanje. Kesanje prinese odrešitev, milost Boga, nobena stvar ni nesmiselna, je odrešenska religija. Pota Gospodova niso brezciljna, Bog je pravičen.
- Znotraj krščanstva je tragičen samo dogodek umrtja Kristusa. Ko visi na križu, pravi: »O Gospod, zakaj si me zapustil!« On citira Staro zavezo, ki se v Novi zavezi ne bo več zgodila. Junak uporabi to v prenesenem pomenu, ne da ga je dobesedno zapustil.
- Pri Jobu in Ojdipu gre za podobnost:
  1. Ojdip – pomeni vzdihujoči. Ojdip se začne z mislijo: Ne roditi se je največja sreča, če smo se že rodili, moramo čim prej oditi nazaj, od koder smo prišli.
  2. Job – pomeni tisti, ki vzdihuje, ki kliče na pomoč. Žalostinka se začinja z mislijo, ki je podobna začetni misli Ojdipa na Kolonu.
- V zgodbi nastopajo glavni junak Job, 3 možje, ki pridejo k njemu na pogovor, Elju in na koncu Sankok, ki zgodbo razplete na teološki način.
- Camus trdi, da je Grška tragedija nastala v času, ko je človek zaradi oholosti prišel v spor z božjim redom. Tragičnost je večja kolikor bolj sta si človek in Bog narazen. Med njima ne pride do neke sprave. Starozavezni bog Jahve vnaprej onemogoča tragičnost junaka. Znotraj krščanskega sveta sta si krivda in kesanje v medsebojni odvisnosti. Človekov dom je varen in urejen. Camus še trdi, da znotraj krščanstva ni prave tragedije, ker ne pozna resničnega spora z Bogom in dvoma o Bogu. Krščanstvo ne pozna resničnega dvoma, zakaj krivica, zakaj trpljenje.. Ta vprašanja so že v naprej znana. Tudi ko nekdo hoče umreti namesto koga se izkaže za nesmiselno – znotraj tragičnega sveta je hamatija, zmota, ki je znotraj krščanskega sveta ni mogoče storiti.
- Starožidovski duh: Pota Gospodova niso prezciljna, nesmiselna, človek s poslušnostjo Bogu prinese razumevanje, osvetli svoje dejanje, usodi se ni mogoče upret v grškem svet, tu pa te slepe sile ni več. Zato je grški epos že prava tragičnost (Ahil).
- Vojne so pravične ali nepravične pa tragične. Zmaga gre tistemu, ki posluša Boga (to je ponavadi Izrael). V grški vojni so elementi stihije – napačne presoje, dejanja... Krščanski in grški svet sta si čisto nasprotna.
- Job je kot literarni lik najbolj znan. Etimološko je podoben Ojdipu. Job je vdan Bogu, ne obstajajo vprašanja na katera ne bi vedel odgovorov.
- Knjiga o Jobu se ukvarja z vprašanjem pravičnosti. Med babilonsko sužnostjo zastavljajo vprašanja židom: Bog dobremu v že v času življenja ponuja bogastvo, slabemu pa ne. Pravičnik je bogat, slabi ljudje so revni. Že navzven se vidi, v kašnem odnosu je človek z Bogom. Knjiga o Jobu pa se s tem ne strinja.

- Job je bogat, pravičen, pošten, izogiba se hudega. V njegovi sreči se pojavi Satan. Bogu je rekel, naj prizadene Joba, da bi tako preizkusil njegovo zvestobo. Satan pravi, da Job v vsej nesreči ne bo več zvest Bogu. Tako stavita. Job dobi vse mogoče kožne bolezni in izgubi otroke. Kljub temu pa ne neha hvalit svojega Boga, ga ne pljuva, kot je rekel Satan da ga bo. K Jobu pridejo trije odposlanci (iz grške literature) in razpravljajo o trpljenju. Pravijo, da je trpljenje kazen Boga, ker je storil nekaj hudega. Rečejo mu, da se mora pokesat, a on pravi da je nedolžen. Pripelje se četrta oseba, Eliu, ki trdi, da je trpljenje globoko utemeljeno, človeka razsvetli in ni kazen za greh. Smisel je v tem, da ohrani vero v Boga. Nato se pojavi peta oseba v nevihti, Bog, ki se sklicuje na svojo modrost, vsemogočnost. Pravi, da človek ne more vsega razumet, kar lahko razume Bog. Iz epiloga spoznamo, da je kasneje Job ozdravel, dobi nazaj ženo, otroke, je srečen, vse mu je nazaj povrnjeno dvakrat. Tudi vid se mu dvakrat izboljša, saj je zaradi vse nesreče malo oslepel. Bog je stavo dobil. Ojdip pa ne dobi nazaj svojih oči, ne vladarskega žezla, ne otrok, ne žene. Božja pravičnost ni utemeljena.
- Obstaja razlika med padcem Troje in Jeruzalema. Zidovi Jeruzalema bodo znova preurejeni, Tebe pa bodo ostale za vedno porušene in preorane. Grški računi ostanejo za vedno neporavnani z Bogom.
- Knjiga v 5., 6. stoletju, v času preroka Prerenije, rezcveta grške tragedije.
- Podobnost dveh odlomkov, obe stališči sta podobni:
  1. Ojdip: Bolje bi bilo, da se nikoli ne bi rodil (1270)
  2. Job: Najbolje bi bilo nikoli se roditi (III-IV)
- Knjiga je nastala v času helenizma, po propadu tragedije, šlo je za grški vpliv. Knjiga bi mogla biti tragična, ker pa je nastala pod močnim vplivom starožidovske vere se je zato končala z moralnim naukom, Božjo pravičnostjo. Se pravi, podobnost starogrške tragedije se spremeni v moralno poanto – božje kraljestvo bo zagotovljeno vsem, ki ga bodo poslušali. Bog ne kaznuje na nepredvidljiv način, ni več slepa sila.
- Krščanstvo in židovstvo kažeta upanje na dnu Pandorine skrinjice.